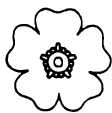

چپالنج

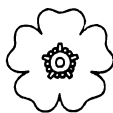
علی محمد عامر

چپالنج

چه په چا باندی غز وشی د رخصت
تروصیته به ونه مومی فرصت

د علم پیرات

د دریو جدیدو طریقو

د دروسو طریقو

نعمت الله حق مل سجاوندی
وسیع الله اعتمادی سجاوندی

چپالنج

ناشر: مکتبه فاروقیه علامه جنس پشاور

چپالنج

په وقت د استفتاء كښنې به د دريو (3) شيانو پوښتنه كيزې (1) نام مېت دا ځكه چه مال د بل چا تقسيم نكړې (2) سنه وفات داځكه چه په وخت د وفات كې څوك ژوندى وى هغه ټول حصې اخلي اكر كه په وخت د تقسيم كې مړه وى هم (3) تركه دا ځكه چه سعى عبث نشى. **طريقه ئى درس:** اول به هر وارث ته له پارچې نه حصې وليكي كه ذوى الفروضو (24) حصې ټولې واخيستې زياتې او كمې نشوى نو عصبات به خالي لاسونه پاتې شى او كه د ذوى الفروضو حصې له (24) نه زياتې شوى بيا هم عصبه خالي پاتې كيزې او كه د ذوى الفروضو حصې له (24) نه كمې شوى او عصبات نو موجود بيا ورته مسئله رد ويل كيزې او كه عصبات موجود وو نو ما بقيه د ذوى الفروضو نه هغوى ته وركول كيزې - **مسائل مال متروكه:** په مال متروك يعنى تقسيم د تركې كې درى (3) قاعده دى.

قاعده اولې: حصه تقسيم په مسئله ضرب تركه دا هلته چه اشتراك

درؤسو پكښې نوى-

د لته حصه د هر وارث چه (12) (4) (8)	50	$12 \div 24 \times 100$	12	لور
دى تقسيم شوى په مسئله چه (24) دى	16.66	$4 \div 24 \times 100$	4	مور
او بيا ضرب تركه شوى چه (100) دم-	33.33	$8 \div 24 \times 100$	4/4	پلار
	100		24	

قاعده ثانيه: حصه تقسيم په مسئله بيا تقسيم په رؤسو بيا ضرب تركه دا هلته چه اشتراك د يو جنس وى فقط لكه مېت بكر تركه (100) ورته لور لور پلار-

دلتہ حصہ د هر وارث له ورثه وؤ	33.33	$16 \div 24 \div 2 \times 100$	16	لور
مشرکه وونه چه هغه لورانی دی او	33.33	$16 \div 24 \div 2 \times 100$	0	لور
	33.33	$8 \div 24 \times 100$	4/4	پلار
حصی ئی (16) دی تقسیم شوی په	100		24	

مسئله باندی چه (24) ده بیا تقسیم په رؤسو شو چه (2) دی بیا ضرب ترکه شوی چه (100) ده۔

قاعده ثالته: مذکر په منزله د مؤنثین ده نو د مذکر لپاره (2) ضرب حصه او د مؤنث لپاره (1) ضرب حصه بیا تقسیم په مسئله بیا تقسیم په رؤس اعتباری وؤ بیا ضرب ترکه دا هلته چه اشتراک د جنسین وی بدون له اخیافی وونه ځکه چه هلته مؤنث او مذکر برابر دی۔

دلتہ د مذکر لپاره (2) ضرب حصه	41.66	$2 \times 20 \div 24 \div 4 \times 100$	20	ځوی
شو چه (20) ده بیا تقسیم په مسئله	20.83	$1 \times 20 \div 24 \div 4 \times 100$	0	لور
شو چه (24) ده بیا تقسیم په رؤسو	20.83	$1 \times 20 \div 24 \div 4 \times 100$	0	لور
شو چه (4) دی بیا ضرب ترکه شو	16.66	$4 \div 24 \times 100$	4	مور
	99.98		24	

چه (100) دی او د مؤنث لپاره (1) ضرب حصه تقسیم مسئله تقسیم رؤس ضرب ترکه شو۔

قاعده مسئله العول: حصه تقسیم په مسئله عولیه الخ: نوټ: له (40) کله هم عول نه زیاتیری۔

مسئله الرد: رد په دوه (2) قسمه ده۔ یو رد جزء الف ده دا هغه ده چه په ورثه وؤکی یوله زوجین څخه نوی دویم رد جزء با دا هغه ده چه په ورثه وؤکی یوله زوجین څخه وی۔ **قاعده رد الالف:** حصه تقسیم په

مسئله ردیه الخ-

دلته لور (12) او مور (4) واخسته نو	75	$12 \div 16 \times 100$	12	لور
(24) پوره نشو او عصبه هم نشته چه	25	$4 \div 16 \times 100$	4	مور
باقی (8) ورکړو نو مسئله د رد شوه خو	100		16	

جزء الف ده- ځکه یو له زوجین څخه پکې نشته- نو حصه تقسیم په

مسئله ردیه شو- چه (16) دی-

قاعدہ اولی رد الباء: حصه د زوجین به مخالف القیاس تقسیم په

(24) بیا ضرب ترکه کړو دا ځکه چه رد په زوجین نده جائز بیا به حصه

د احد الزوجین له مسئلی موجوده نه منفی کړو او حصه من المال به

ئی د ترکی نه منفی کړو بیا به حصه د هر وارث باقی تقسیم کړو په

مسئله باقیه باندی او ضرب به ئی کړو په

ترکه باقیه کی- بهذه الصورة-

دلته حصه د خاوند چه (6) ده منفی شوه

له موجوده مسئلی نه چه (22) ده او

حصه د مال ئی چه (25) ده منفی شوه ده ترکی نه چه (100) ده باقی

مسئله (16) او باقی ترکه (75) اوگرځیده بیا حصه د هر وارث باقی

تقسیم په مسئله باقیه او ضرب ترکه باقیه شوه-

قاعدہ ثانیه رد الباء: دی قاعدی لره دری (3) اجزاء دی (1) 24 منفی

سببی ضرب حصه هر وارث نسبی (2) تقسیم په 24 (3) تقسیم په

مجموعه حصود ورثه وؤ نسبیه وو بیا ضرب ترکه بهذه الصورة-

دلته حصه د هر وارث سببی

25	$6 \div 24 \times 100$	6	خاوند
56.25	$18 \times 12 \div 24 \div 16 \times 100$	12	لور
18.75	$18 \times 4 \div 24 \div 16 \times 100$	4	مور
100		22	

(خاوند) تقسیم شوه په (24)

بانندی او ضرب ترکه شوه بیا

حصه د خاوند منفي شوه له

(24) نه ما بقیه (18) پاتی شوه چه دی ته څلورویشت منفي سببی

ویل کیږی- بیا دا څلیرویشت منفي سببی چه (18) دی ضرب شوله

حصی د هر وارث نسبی سره مثلاً (12) د لور دی او (4) د مور دی او د

جزء اول د قاعدی دی بیا تقسیم شو په (24) بانندی چه جزء ثانی ده

قاعده ده او بیا تقسیم شو په مجموعه حصو د ورته وؤ نسبیه وو چه

(16) دی او د جزء ثالث د قاعدی ده او بیا ضرب ترکه شو البته که

اشتراک وو بیا به په رؤسوه تقسیم کیږی-

کنالونه او جریبونه: یو کنال (20) مرلی او یو مرله (9) سرساهی ده

همدارنگه یو جریب (20) بسوم او یوه بسوه (20) بسواسی کیږی نو

که چیرته د میت نه په کنالونو یا جیربونو ځمکه پاتی وه نو که یو جنس

وو مثلاً فقط کنالونه یا فقط مرلی یا فقط سرساهی پاتی وی فالامر

سهل فقط په ورته وؤ ئی تقسیم کړه او که مختلفه الجنس وو مثلاً

کنالونه او مرلی او یا کنالونه او سرساهی یا کنالونه او مرلی او

سرساهی ټول پاتی وو نو بیا به ټول یو جنس یعنی ادنی جنس ته واړه

وه نو کنالونه او مرلی وو نو عدد د کنالو به ضرب کړی په (20) کی او

بیا به عدد د مرلو ورسره جمع کړی او که کنال او سرساهی وو نو بیا

(۵)

عدد د کنال یو واری ضرب کړی په (20) کی چه مرلی شی بیا به ئی ضرب کړی په (9) کی چه سرساهی شی بیا به عدد ده سرساهو ورسره جمع کړی او که کنال مرلی او سرساهی تول وو نو بیا به کنال ضرب د (20) کړی او عدد د مرلو به ورسره جمع کړی او بیا به تول ضرب د (9) کړی او عدد د سرساهی به ورسره جمع کړی حاصل به ئی ترکه شی۔ او تقسیم به ئی کړی۔ جریونه په کنالونو قیاس دی لیکن هلته به د (9) په خای ثانیاً بیا ضرب په (20) کړی۔ د کوډ مسئله: په کودونو کی وروکی کود مستحق ده او نور به تول کودونه ورسره محروم کړی۔ تقسیم جزئی مسئله الغرماء: کله چه سړی مر شی نو د ده مال کی اولاً حق د تکفین او تجهیز ده۔ ثانیاً د قرض دارانو ثالثاً د د په ثلث مال کی وصیت صحیح کړی۔ کله چه په میت قرضه وی نو که مال ئی د قرضی نه زیات یا مساوی وو نو قرضه به مکمله تری ورکولئ شی او که مال کم او قرضه زیاته وه نو بیا به د قرضو مجموعه معلومه کړئ شی او د لاندی قاعده به پکی جاری کړئ شی۔

قاعده: ترکه تقسیم په مجموعه قرضو بیا ضرب قرضه ئی هر داین

بهذه الصورة۔ میت زید ترکه (100) داینین عمر (70) بکر (60) خالد

(40) چه مجموعه ئی (170) کړی۔

عمر	70	$100 \div 170 \times 70$	41.17
بکر	60	$100 \div 170 \times 60$	35.29
خالد	40	$100 \div 170 \times 40$	23.52
	170		99.98

مسئله التخارج: تخارج دی ته

ویلئ شی چه د یوه معین وارث سره

په معین شی بانندی فیصله وکړل

شی او له باقی میراث نه خارج شی- **شرائط التخرج: (1)** بلوغ
 الککل (2) حضور الککل (3) رضاء الککل **قاعدة التخرج:** اول به هر
 وارث ته حصه ورکړو مجموعه به ئی صحیح معلومه کړو- بیا به بدون
 له حصی د خارج نه د نورو ورثه وؤ مجموعه بيله معلومه کړو بیا به
 حصه د خارج تقسیم کړو په مجموعه ثانیه باندی او ضرب ئی کړو په
 حصی د هر وارث باقی کی په دی طریقہ به هر وارث ته خپله حصه
 ولیکو د دی مجموعه به هم صحیح معلومه کړو د دی لپاره چه حصه د
 خارج بیرته پوره شی حکمہ چه حصه د خارج نو تقسیم کړی وه او بیا د
 هر وارث دواړه حصی یعنی هغه حصه چه له میت نه ئی وړی وی او له
 خارج نه ئی وړی وی سره جمع کړو او مساوی به ئی اخر کی ولیکو دی
 لپاره چه ټوله ترکہ بیرته پوره راووزی-

49.99	16.66	$33.33 \div 66.65 \times$	33.33	$16 \div 24 \div 2 \times 100$	16	لور
			33.33	$16 \div 24 \div 2 \times 100$	0	لور
24.99	8.33	$33.33 \div 66.65 \times$	16.66	$4 \div 24 \times 100$	4	مور
24.99	8.33	$33.33 \div 66.65 \times$	16.66	$4 \div 24 \times 100$	4	پلار
99.97	33.32		99.98		24	

مسئله المناسخه: مناسخه دی ته وائی چه یو شخص مړ شی بیا قبل
 التقسیم په ورثه وؤ کی بل نفر مړ شی هکذا متعدد نفر مړه شی نو
 قاعده پکی دا ده چه اول به مسئله د میت اول جوړه کړی او صرف هغه
 ورثه به ورته ولیکی چه کوم د ده نه میراث وړی او هر وارث ته به یو نمبر
 مقرر کړی چه هغه نمبر په یوه مسئله کی هم نه مختلف کیږی او هر

وارث ته به خپله حصه ورکړې بیا به مسئله د میت ثاني جوړه کړې او حصه د میت ثاني به له مسئلې اولې نه را نقل کړې که نوره ترکه تری پاتې وی نو له هغې سره به ئی جمع کړې او که نوه پاتې نو صرف حصه د مسئلې اولې به ئی ترکه وگرزه وئې او په ورته وؤ به ئی تقسیم کړې او په مسئله ثانيه کی ورته د مسئلې اولې تول لیکل کیږی اگر که په مسئله ثانيه کی محروم هم وی دا ځکه چه مطابق له نمبر د هر وارث سره حصه را نقل شی نو که په ثاني مسئله کی ئی حصه اخیستی وه نو له هغې سره به ئی جمع کړو او مساوی مساوی به ئی ولیکو او که په ثاني مسئله کی محروم وو نو صرف د اولې مسئلې حصه به ئی را نقل کړو او چه مجموعه حصی جمع کړو نو مجموع الترتکین به پوره کړی۔ نوپ: که چیرته په مسئله ثانيه کی یو شخص وارث وی چه هغه په مسئله اولې کی نوو موجود نو بیا هغه ته ځان ته نمبر لگول کیږی۔

وهكذا حکم المسئلة الثالثة والرابعة۔ الخ

تمت بالخیر

اولاً بہ ورثہ ولیکی شی بیا بہ پہ دوم مخط کی ہروارث تہ کبود نمبر و
 لیکلشی بیا بہ ترتیب صعودی جور کرئی شی بیا بہ کبودنہ پہ ترتیب ر
 سرہ و رقل شی یعنی وروکی کود پہ اولہ خانہ کی ورہسی وروکی پہ ،
 دومہ خانہ کی ہمدارنگی تر اخرہ بیا بہ مسئلہ پہ کتاب کی پیدا کرل
 شی بیا بہ نمبر شمار د مسئلی پہ ترتیب صعودی پاسہ ولیکی شی او
 کل مسئلہ بہ بنی خنگ د ترتیب صعودی ولیکی شی بیا بہ ہر کود
 تہ لاندی حصہ ولیکی شی بیا بہ ہر وارث تہ حصہ و رقل شی بیا حصہ د
 تقسیم مسئلہ ضرب ترکہ او کہ ورثہ دیو جنس نہ مشترک دیر راشی د
 لکہ (10) لورانی یا (10) خامن بیا بہ ہم کود اولیکی شی او مسئلہ پہ لہ

راپیدا کرل شی پہ مثل د ماسبقہ نو بیا بہ حصہ و رکول شہی نو بیا کہ پہ ی
 مذکور و کسانو حصہ صحیح تقسیمیدہ نو خیر او خلاص یعنی اولاً بہ
 حصہ ولیکی شی بیا بہ حصہ فرد بیا بہ حصہ تقسیم مسئلہ ضرب
 ترکہ او کہ حصہ صحیح نہ تقسیمیدہ پہ ورثہ باندی نو کسر راغی نو
 لپارہ د ازالی د کسر بہ اؤس اوگورو چہ ایاکسر پہ یو طائفہ او کہ پہ دیرو
 طائفودہ کہ پہ یوہ طائفہ کسر راغلی وو نو بیا بہ تول رؤس د دے طائفی
 ضرب کرو اولاً پہ مسئلہ کبئی بیا بہ ئی ضرب کرو پہ تولو حصوبل
 کبئی خکہ دا قاعدہ دہ چہ کوم شی ضرب کری شی پہ مسئلہ کی نو
 ہغہ بہ ضرب کولعی شی پہ تولو حصو کی او کہ حصص نہ تقسیمیدی ہغہ
 پہ دیرو طائفو باندی نو بیا بہ رؤس دیو طائفی ضرب کرو پہ بلہ طائفہ میر
 کی حاصل بہ ضرب کرو پہ بلہ طائفہ کی او حاصل بہ ضرب کرو پہ ہر

مسئله کی بیا په حصو کی په مثل د ما سبقه او که رؤس د دوو جنسونه مشترک راشی په یوه حصه کی نو هر نر به په دوو بنخو معتبر کړئی شی بیا به رؤس اعتباری ولیکئی شی بیا په حصه فرد کی بنخئی ته چه څه حاصل راووت هغه به ولیکئی شی او نر ته به وردوچند کړئی شی۔ بیا په حصه تقسیم مسئله ضرب ترکه او که مسئله په کتاب کی را پیدا نه شی نو بیا به په جدول د حاجب او محجوب باندی نظر واچوو چه څوک په چا باندی محجوب کیری هغه به محجوب کړو بیا به مسئله په کتاب کی اوگوروو طریقہ د حاجب او محجوب دا ده چه اولاً به د یو په حاجب کی اوگوروو چه څوک محجوب کوی که هلته نو بیا به د دوو په حاجب کی اوگوروو چه څوک محجوب کوی که هلته نوی نو بیا به د دریو حاجب کی اوگوروو چه څوک محجوب کوی که هلته نوی نو بیا به د څلورو په حاجب کی اوگوروو چی څوک محجوب کوی بیا به مسئله په کتاب کی اوگوروو۔ (مسئله المناسخة)

اولاً به د اول مری مسئله جوړه کړو تر اخره پوری بیا حصه تقسیم مسئله ضرب ترکه۔ بیا به د ثانی مری مسئله جوړه کړو تر اخره پوری بیا حصه تقسیم مسئله ضرب ترکه۔ بیا به د ثالث مری مسئله جوړه کړو تر اخره پوری بیا به هم حصه تقسیم مسئله ضرب ترکه۔ تتبیق په شان ده قاعدی بغدادی ده۔ او مسئله عول او رد جزء الف او رد جزء با تونل په خپله په کتاب کی حل شوی۔

د چکری خلاصه

اولاً به مسئله جوړه کړل شی طریقه ئی داده چه هر وارث ته به حصه د پارچی (چاپت) د اول خط نه ورکړل شی یعنی په نصف کی $1/2$ او په ثلث کی $1/3$ او په ثلثین کی $2/3$ او په ربع کی $1/4$ او په سدس کی $1/6$ او په ثمن کی $1/8$ بیا به لاندی عددونه سره وگوری چه یو په بل کی داخلیری او که نه دا خیلدل دا معنی چه احدهما په اخر صحیح تقسیمیری او که نه که صحیح تقسیمیده نو بیا به د اکثر عدد نه مسئله جوړه کړو لکه په دے مثال کی چه نصف او سدس راغلی دی نو نصف

په (2) کی (1) کیزی او سدس په (6) کی (1) کیزی نو	$1/2$	لور
لاندی عددونه (2) او (6) دی (2) په (6) کی داخل دی	$1/6$	مور
یعنی (6) په (2) صحیح تقسیمیری نو مسئله به ده (6) نه	$1/6$	پلار
	$1/6$	دخوی لور

6 شی نو اوس به د (6) خخه حصی ورته وته ورکړو او که

چری یو په بل کی نه داخلیده نو بیا به اوگورو چه ثالث

عدد شته چه دواړه پری تقسیم شی او که نشته که چری ثالث عدد نوو

چه دواړه پری تقسیم شی نو بیا به اوگورو چه په مسئله کی یو عدد

راغلی که دیر که یو راغلی وو نو د همغه عدد خخه به مسئله جوړه کړو

لکه (1/8) نو د (8) خخه مسئله جوړه کړه او که دوه عددونه راغلی وی

او ثالث عدد هم نوی چه دواړه پری تقسیم شی لکه په دی آئنده مثال

کی چه لاندی عددونه (2) او (3) راغلی نو اوس (2) په (3) کی یا (3)

(۱۱)

۱/۲	حق خور
۱/۳	اخیافی خور
۰	اخیافی خور
۶	

(۶) خخه شوه نو حصی به هم ده (۶) خخه ورکړو نصف

(۳) دا د حق خور کپړی او ثلث (۲) دا د اخیافی خورانو کپړی نو

حصی پوره (۶) نشوی نو مسئله درد شوه خورد جزء الف ده نو مسئله

د حصو خخه وگرزوه نو حصی خو (۵) وی نو مسئله هم (۵) شوه نو

۳/۵ حق خور واخسته او ۱/۵ هر یو اخیافی خور واخست او که

چری لاندی عددونه یو په بل کی نه داخلیری او ثالث عدد وی چی

دواړه پری تقسیم شی نو بیا به ذواضعاف اقل جوړ کړی لکه په دے

مثال کی-

۱/۸	بنخه
۱/۲	لور
۱/۶	مور
۱/۸	پلار
۲	۸ ۶
	۴ ۳
	۲۴

اقل به جوړ کړو په شکل مخصوص سره چه هغه شکل داده لپاره د

عدد سابق خخه هلته (۸) او (۶) نه سره داخلیدل نو مونږ یو ثالث عدد

چه (۲) دے پیدا کړو چه دواړه پری تقسیمیری نو مقسوم علیه (۲) دی

او خارج قسمت (۴) او (۳) دی نو مونږ مقسوم علیه چه (۲) دی

ضرب کرہ پہ (4) کی چه خارج قسمت دی حاصل چه (8) دی د امو
ضرب کرہ پہ (3) کی چه دا هم خارج قسمت ده نو حاصل چه (24)
دے مسئله شوه نو اؤس به د (24) خخه تولو ورثه و ته حصی ورکرو او
خاوند

که عدد غیر متداخله (4) او (6) وی لکه پدی مثال کی-
نو اؤس دلته ربع او نصف اوسدس راغلی نو ربع خو په
مور
پلار

1/4 او نصف 1/2 او سدس 1/6 کیری نو لاندی عددونه
4، 6، 2 خو 2 په 6 او 4 دواړو کی داخلیدل او 4 او 6 نه
سره داخلیدل نو مونیز بیا ذواضعاف اقل جور کرو په

2	6	4
	3	2
		12

مثل د ماسبقه چه شکل ئی داسی دی-

نو مقسوم علیه دلته 2 دی خککه دا نور دواړه عددونه پری تقسیمیری او
خارج قسمت 3 او 2 دی نو مقسوم علیه چه 2 دی دا مو ضرب کرہ په
خارج قسمت کی چه 3 دی نو حاصل چه 6 دی دا مو ضرب کرہ په 2
کی چه داهم خارج قسمت دی نو حاصل چه 12 دی دا مسئله شوه نو
اؤس به د 12 خخه حصی هر وارث ته ورکرو- هم دارنگی چه مقسوم
علیه هر خومره وی هغه به ضرب کوو په خارج قسمت کی چه هغه هر
خومره وی بیا به حاصل ضرب کوو په بل خارج قسمت کی الخ- او
که په مسئله کی بلکل ذوی الفروض نوو چه مونیز د اول خط د پارچی
خخه حصی ورکرو بلکی تول ورثه عصبه وی نو مسئله به د رؤسو خخه
وگرزه وو یعنی چه خومره رؤس وی همغومره حصی به جوری کرو الخ-
(مسئلة العول اورد جزء الف) دا دواړه په مثل د قاعدی بغدادی چه

هر خومره حصی جمع شوی هغه به مسئله جوړه کړو نو نور به بیا په مثل د ما سبقه حصه تقسیم مسئله عولیه یا ردیه ضرب ترکه د یادونی وړ دی چه په دی طریقه کی زموږ په مذهب عول د 27 څخه نه زیاتیر (مسئله الرد جزء با) رد جزء با دی ته وائی چه کله مسئله جوړه کړی شی دهغه مسئلی تولی حصی ورته وانه خلی او یو له زوجین پکی موجود وی نو دی ته رد جز با ویل کیږی او قاعده په رد جزء با کی دا چه کله اصل مسئله جوړه کړی شی او رد شی او یو له زوجین پکی موجود وی نو زوجین من لایرد علیه دی یعنی په دوی رد نه کیږی او نور ورته من یرد علیه دی یعنی په دی رد کیږی اوس به یوه داسی مسئله

بنخه	1/8	3	4	جوړه کړو چه رد جزء با پکی وی لکه په دی مثال کی - مسئله له 24 څخه کیږی په ذواضعاف اقل سره نو بیا
لور	1/2	12	21	
مور	1/6	4	7	
				(3) پکی بنخه وری او (12) پکی لور وری او (4) پکی
				32 19 24

لور	1/2	$\frac{7}{8} \times \frac{3}{4}$	$\frac{21}{32}$	مور وری مجموعه (19) شول او عصبه هم په دے مثال کی نشته چه باقی (5) حصی ورکړو نو اوس به من یرد علیه ته جدا مسئله جوړه کړو
مور	1/6	$\frac{7}{8} \times \frac{1}{4}$	$\frac{7}{32}$	
	6/4			

لکه په دغه لاندی مثال کی او بیا به ئی مکمل کړو بیا بنخې که په اصل مسئله کی 1/8 وری وه نو هلته به 7/8 ولیکو او که بنخې یا خاوند په اصل مسئله کی 1/4 وری وو نو هلته به 3/4 ولیکو او که خاوند په اصل مسئله کی 1/2 وری وی نو هلته 1/2 ولیکو بیا په پاس به پاس کی ضرب کړو او لاندی په لاندی کی نو پاس به حصی د من یرد علیه شی او لاندی عدد به مسئله شی په تولو ځایونو کی نو من یرد

عليه ته به همغه خپل ځايي ته حصی ورتقل کړو او بنځی یا خاوند ته به د اخیری مسئلی ثمن یا ربع یا نصف ورکړو لکه په دی تیره مسئله کی مسئله درد شوه نو بیا مو من یرد علیه ته جدا مسئله جوړه کړه هغه د (6) څخه شوه (3) پکی لور واخسته او (1) پکی مور واخست مجموعه (4) شو بیا مسئله پوره نه شوه نو بیا رد شوه ځکه عصبه نشته چه باقی (2) حصی ورکړو خو لیکن دارد جزء الف ده نو دا مسئله به له حصو څخه وگرزه وو چه (4) دی نو $\frac{3}{4}$ لور واخسته او $\frac{1}{4}$ مور واخست او بنځی په اصل مسئله کی $\frac{1}{8}$ وری وو او $\frac{7}{8}$ پاتی وو هغه مور اقل کړو دلته نو د لور پاس (3) او کوز (4) وو نو چه پاس مو په پاس کی ضرب کړه حاصل (21) شول دا د لور حصه شوه او چه کوز مو په کوز کی ضرب کړل حاصل (32) شول دا مسئله شوه او د مور پاس (1) او کوز (4) وو نو چه پاس مو په پاس کی ضرب کړل حاصل (7) شول دا ده مور حصه شوه- او چه کوز مو په کوز کی ضرب کړه حاصل (32) شو داهم مسئله شوه نو مور اولور ته مو دا خپلی حصی ورتقل کړی مثال سابق ته او بنځی ته مو د اخیری مسئلی چه (32) ده ثمن ورکړل چه (4) دی الخ- (مسئله التخرج) تخرج په دی طریقہ کی ډیر اسان ده هغه دا چی کله مسئله جوړه شی او مکمل شی یعنی حصه ئی فرد ورکړی شی نو بیا چه کوم فرد تخرج کوی د هغه حصه به د موجوده مسئلی څخه منفی کړو نور مثل ما سبق حصه د هر وارث باقی تقسیم په مسئله باقی ضرب ترکه-

او مناسخه د ډگری په مثل د ډلومی ده- او تقسیم جزی په دواړو طریقو کی یعنی په ډلومه او ډگری کی په مثل د قاعدی بغدادی دی-

تمت بالخیر

حنفی شافعی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کفایت دینی کتب خانہ

کفایت اللہ ابن صدیق

وائس ایپ گروپ ٹیلی گرام چینل
اس گروپ میں کتابیں اہل السنۃ والجماعت، حنفی، شافعی، مالکی،
حنبلہ، دیوبند، علماء حق کے عقائد کے مطابق ہوں گی مختلف
زبانوں میں اسلامی کتابیں پشتو عربی اردو فارسی جیسے تفسیریں،
فتاویٰ درسی کتب خارجی کتب وغیرہ۔

کفایت اللہ ابن صدیق

easy paisa

حنبلہ

مالکی

+923052488551

+923247442395

